

²⁶⁾ Тойзи само законъ можи и до днѣсъ да прослави Крума до найвысоки стаپенъ и да му отدادѣ пристойно има Великии Крумъ! Днѣсъ юще въ многи просвѣщены дѣржавы глѣда чѣловѣкъ множество просацы по улицы изъ великолѣпни градища, дѣ живѣе образованое чѣловѣчество, да са скытѣть отъ волї и отъ неволї и да простирашь рѣкѣ за милостинї! А Великии Крумъ прѣди тысяча години съставилъ за това чѣловѣколюбивъ строгъ законъ, кого Бѣлгари и до днѣсъ сѫ свато съхранили. Въ Бѣлгариѣ не са вижда здравъ чѣловѣкъ Бѣлгариѣ да проси по улицы, какъ то въ другы земы, а и недѣгавъ, хромъ и слѣпъ твѣрдѣ рѣдко са вижда. Народъ Бѣлгарски съсъ сичка си бѣдность събира имъ помошъ, намѣстъ ты по чѣрковны имоты и не ги остава да са скытѣть по улицы! А самое има слѣпецъ, що са зѣма на бѣлгарски за нищій, убогый, просакъ, показва, чи здрави чѣловѣци въ старость не просили, нѣ слѣпци, пеймѣшци эрѣние. Ако днѣсъ просвѣщена Европа има толкова недостатки, и улицы имъ сѫ пълни отъ просацы, въ какво ли же състояніе е била прѣди тысяча години? Нѣмски многи народи въ него врѣма сѫ ъли желатъ по горы и сѫ носили волски и необработаны на снага си конки . . . ; кой е любопытнѣ иѣка чѣть обширио повѣстностъ каждого народа и ще види въ какво състояніе са находали просвѣщени днѣсъ дѣржави и народи прѣди тысяча години, кои са гордѣиѣ за прѣобразователи мїра! . . .

²⁷⁾ Ные тойзи законъ, ако и да не е граждански, навождамы го, да докажимы, чи Бѣлгари дѣйствитѣльно отправлявали посланицы въ Римъ попу-Николаю I-му, запо то Бѣлгари и до днѣсъ юще съхранили тойзи старъ обрадъ и законъ, да приносихъ първи плодове въ чѣркви да са благословиѣть. А народъ въобщѣ кѣкъвъ и да е плодъ, додѣ не раздадѣ съѣдамъ отъ него не ъде. То са казва Помана. Въ Римъ са е славило, въ врѣма изычества, божество, непознато Грѣкамъ, Ромоне или Ромона. Учени изслѣдователи римскаго баснословиа казвѣтъ, чи Римлани научили отъ Етуруры да славиѣтъ него божество. А то са славило за прѣдстатела плодовъ, и баснословиѣтъ, чи та Ромона — Помана, кѣту са залюбили въ неї сички польски богове вдала са само богу Verlumne — Вѣртимну. Етурури славили бога Vurlumne — (Вѣртуминъ — вѣртимий — прѣврѣщающыи са), чи той са приврѣщаѣтъ въ кѣкъвъ то видъ е искалъ; а пай паче го славили за прѣдстатела приврѣщениа на 4 врѣмана: пролѣтъ, лѣто, есенъ и зима. Кумиръ му былъ извѣашъ, кѣту младъ момакъ дѣржащъ въ единѣ рѣкѣ разны трѣви, а въ другѣ си плодове. Въ рѣчъ Verlumne са види наша бѣлгарска рѣчъ вѣртижъ — приврѣщамъ, приврѣть и проч. Многи отъ бѣлгарски народъ и до сега вѣрвѣтъ, чи приврѣщение на 4 врѣмана завѣсило отъ младжѣвци, пролѣтъ и лѣто, а отъ бѣлобрадатаго старца — есенъ и зима; и ходиѣтъ по горы дѣ имъ отдаваѣтъ жилища и ивление, да ги чуюѣтъ, Дѣва кѣту выка: „иди си зима да доди лѣто и проч.“ а Дѣдо: „иди си лѣто да доди зима и проч.“ Ны смы доказали обширио въ втораѧ часть Показалеца отъ дѣ си тѣгли начало бѣлгарско баснословие и за Етурури кѣкъвъ сѫ народъ были, отъ коихъ Латини сѫ зѣли изыкъ си и образование. —

²⁸⁾ Турци юще казвѣтъ пленезъ за оныа кои ные назѣвамы фурлина.